

Pagna ewlenija > Legiżlazzjoni u każistika > Legiżlazzjoni nazzjonali

Fil-qasam tal-gustizzja ċivili, il-proċeduri u l-proċedimenti pendenti mibdija fi tmiem il-perjodu ta' tranżizzjoni se jkomplu skont il-liġi tal-UE. Il-Portal tal-e-Ġustizzja, abbażi tal-ftehim reċiproku mar-Renju Unit, se jżomm l-informazzjoni rilevanti marbuta mar-Renju Unit sa tmiem l-2024.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Swipe to change

I-Ingliż

Legiżlazzjoni nazzjonali

L-Ingilterra u Wales

Din il-paġna tagħtik informazzjoni dwar il-liġi u l-bażijiet tad-dejta legali marbuta mas-sistema legali fir-Renju Unit, b'referenza partikolari għall-ġurisdiżjoni tal-Ingilterra u ta' Wales.

Ma hemm l-ebda traduzzjoni uffiċjali tal-verżjoni tal-lingwa li qed tara.

Hawnhekk tista' tara verżjoni tradotta awtomatikament ta' dan il-kontenut. Jekk jogħġbok innota li din hi pprovdata biss għal finijiet kuntestwali. Is-sid ta' din il-paġna ma jaċċetta ebda responsabbiltà jew obligazzjoni fir-rigward tal-kwalità ta' dan it-test tradott b'mod awtomatiku.

-----il-Malti-----il-Bulgarul-Ispanjoliċ-Ċekid-Daniżil-Ġermaniżil-Estonjanil-Griegil-FranċiżKroatil-Taljanil-Latvjanil-Litwanil-Ungerizil-Olandiżil-Pollakkil-Portugiżir-Rumenis-Slovakkis-Slovenil-Finlandiżil-Isvediż

Sorsi tal-liġi

Is-sorsi prinċipali tal-liġi fil-ġurisdiżjoni tal-Ingilterra u Wales tar-Renju Unit huma:

Legiżlazzjoni primarja fil-forma ta' **Atti tal-Parlament tar-Renju Unit, Atti tal-Assemblea Nazzjonali għal Wales u Mizuri tal-Assemblea Nazzjonali ta' Wales** **Id-dritt tal-Unjoni Ewropea**

Legiżlazzjoni sekondarja (jew sussidjarja) fil-forma ta' **strumenti statutorji** magħmula mis-Sovran, il-gvern tar-Renju Unit, il-gvern tal-Assemblea għal Wales jew awtorità oħra. Xi legiżlazzjoni sussidjarja oħra tista' ssir bħala **ordnijiet amministrattivi**.

Id-dritt komuni kif żviluppat permezz ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji

Tipi ta' strumenti ġuridici – deskrizzjoni

Il-legiżlazzjoni primarja, jew l-Atti tal-Parlament, isiru mill-Parlament tar-Renju Unit f'Londra u jistgħu japplikaw għar-Renju Unit kollu jew għal kwalunkwe parti minnu. L-Assemblea Nazzjonali għal Wales tista' tgħaddi Atti dwar 20 qasam devolut elenkat fl-Iskeda 7 mal-**Att tal-2006 dwar il-Gvern ta' Wales**.

Legiżlazzjoni primarja oħra tista' ssir mis-Sovran, minhabba l-prerogattiva li għandu, f'diversi forum, bħal Ordnijiet fil-Kunsill, Proklamazzjonijiet, Mandati Rjali, Struzzjonijiet Irjali, Regolamenti u Letters Patent.

Il-legiżlazzjoni sekondarja ssir skont is-setgħat ikkonferiti minn jew skont l-istatut tal-Maestà Tagħha fil-Kunsill jew ta' Ministru, dipartiment (Ministeru), Ministri ta' Wales jew entità jew persuna oħra. Din tissejjaħ anki legiżlazzjoni delegata jew sekondarja, u l-istatut li jagħti s-setgħa jissejjaħ l-Att li jagħti l-possibbiltà jew is-setgħa jew l-Att "prinċipali". Il-legiżlazzjoni sekondarja jista' jkollha diversi ismijiet: bħal Ordnijiet fil-Kunsill, Regolamenti jew Regoli, li kollha kemm huma, kollettivament, jistgħu jissejju "Strumenti Statutorji" jew "Regoli Statutorji".

F'Lulju 1999, ċerti setgħat li jfasslu l-liġijiet kienu ttrasferiti mill-Parlament tar-Renju Unit lill-Assemblea Nazzjonali għal Wales f'Cardiff. L-Assemblea ngħatat is-setgħa li tagħmel strumenti statutorji li jolqtu lil Wales, imma l-legiżlazzjoni primarja dwar l-affarijiet ta' Wales baqgħet issir mill-Parlament tar-Renju Unit. Wara l-**Att dwar il-Gvern ta' Wales tal-2006**, l-Assemblea ngħatat is-setgħa li tgħaddi Mizuri (legiżlazzjoni primarja) dwar l-affarijiet ta' Wales li l-Parlament tar-Renju Unit approva l-ordnijiet ta' kompetenza legiżlattiva għalihom li jkopru s-sugġetti stabbiliti fl-Att. Il-Mizuri, madankollu, iridu jittressqu għall-approvazzjoni tas-Sovran fil-Kunsill qabel ma jkun jistgħu jsiru liġi. L-Assemblea hija responsabbli għal kwistjonijiet li jinkludu l-iżvilupp ekonomiku, l-edukazzjoni, l-ambjent, is-saħħa, id-djar, it-turiżmu u t-trasport; imma mhix responsabbli għad-dritt ċivili jew id-dritt kriminali. Il-legiżlazzjoni ta' Wales li ssir mill-Assemblea u mill-Ministri ta' Wales (il-gvern tal-Assemblea għal Wales) issir kemm bl-Ingliż kif ukoll bl-Ilsien ta' Wales.

Is-setgħa biex isiru **trattati internazzjonali** f'isem ir-Renju Unit hija tal-Kuruna – jiġifieri, tas-Sovran skont il-Prerogattiva Rjali, li jaġixxi fuq il-parir tal-Gvern tar-Renju Unit. Fil-mument, il-Parlament tar-Renju Unit ma għandu l-ebda rwol formali fit-fassil tat-trattati, imma fejn trattat jeħtieġ emenda fil-legiżlazzjoni tar-Renju Unit jew għotja ta' flejjes pubbliċi, il-Parlament jivvota dwar dan bil-mod normali. It-Trattati kollha tal-UE jeħtieġu legiżlazzjoni biex jiġu implimentati fir-Renju Unit u għalhekk huma sugġetti għall-iskrutinju tal-Parlament. La jidhol fis-seħh l-Att dwar ir-Riforma Kostituzzjonali u l-Governanza tal-2010 trattat ma jkun jista' jiġi rratifikat biss jekk (a) Ministru tal-Kuruna jkun l-ewwel nett ressaq kopja tat-trattat quddiem il-Parlament, (b) it-trattat ikun gie ppubblikat u (c) ikun skada perjodu ta' 21 ġurnata ta' seduti mingħajr ma l-ebda Kamra tal-Parlament tkun iddeċidiet li t-trattat ma għandux jiġi rratifikat.

Ġerarkija ta' normi

Fejn ikun hemm kunflitti bejn is-sorsi tal-liġi differenti, il-forum prinċipali biex dawn ikunu solvuti huma l-qrati. It-tilwim dwar l-interpretazzjoni tal-legiżlazzjoni ukoll jista' jiġi solvut mill-qrati. Madankollu, peress li fir-Renju Unit ma hemm l-ebda "kostituzzjoni miktuba", mhux possibbli li Att tal-Parlament jiġi kkontestat fil-qorti għaliex ikun "antikostituzzjonali". Skont id-**dutrina kostituzzjonali tas-sovrani parlamentari**, il-Parlament tar-Renju Unit huwa l-awtorità legiżlattiva suprema, fis-sens li jista' jagħmel u jirrevoka kwalunkwe liġi, u li l-ebda entità oħra ma tista' tirrevoka jew tiddubita l-validità ta' Att tal-Parlament.

Madankollu, id-dutrina tas-sovrani parlamentari hija kkwalifikata mis-sħubija fl-Unjoni Ewropea tar-Renju Unit. Bis-saħħa tal-Att dwar il-Komunitajiet Ewropej tal-1972, il-liġi tal-Unjoni Ewropea tiffirma parti mil-liġi tal-Ingilterra u Wales (kif ukoll tal-Iskozja u tal-Irlanda ta' Fuq). Il-legiżlazzjoni domestika trid tiġi interpretata b'tali mod li, kull fejn ikun possibbli, tkun konformi mal-liġi tal-UE.

L-Att dwar id-Drittijiet tal-Bniedem tal-1998, li kien jinkorpora l-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-liġi tar-Renju Unit, jagħti lill-qrati setgħa oħra li permezz tagħha jistgħu jiġu kkontestati l-Atti tal-Parlament. Sa fejn ikun possibbli, il-legiżlazzjoni domestika trid tiġi interpretata b'mod li jkun kompatibbli mad-drittijiet stabbiliti fil-Konvenzjoni.

Id-deċiżjonijiet tal-qrati, u b'mod partikolari dawk tal-qrati tal-appell, għandhom rwol importanti fl-iżvilupp tal-liġi. Mhux biss jipprovdu deċiżjonijiet awtorevoli dwar l-interpretazzjoni tal-legiżlazzjoni, imma jiffurmaw ukoll il-bażi tad-dritt komuni, li gejjja mid-deċiżjonijiet tal-qrati f'kawżi preċedenti (jew il-ġurisprudenza).

Rigward liema deċiżjonijiet tal-qorti jorbtu liema qorti oħrajn, il-prinċipju ġenerali huwa li qorti tkun marbuta b'deċiżjonijiet preċedenti li ttejjdu minn qorti superjuri.

Rigward kwistjonijiet tal-liġi tal-Unjoni Ewropea, il-**Qorti Ewropea tal-Ġustizzja** hija l-ogħla awtorità. Il-Law Lords fil-House of Lords aġixxew bħala l-Qorti Suprema tar-Renju Unit, iżda ġew sostitwiti mill-Qorti Suprema l-ġdida li bdiet topera mill-1 ta' Ottubru 2009. Il-Law Lords eżistenti saru l-ewwel Imħallfin tal-Qorti Suprema, u s-Senior Law Lord sar il-President.

Qafas Istituzzjonali

Istituzzjonijiet responsabbli għall-adozzjoni ta' regoli ġuridici u l-proċess deċiżjonali

Il-leġiżlazzjoni primarja ssir mill-**Parlament tar-Renju Unit** f'Londona. Qabel ma **proposta għal leġiżlazzjoni** (magħrufa bħala Abbozz ta' Liġi) tkun tista' ssir Att tal-Parlament, din trid tkun approvata miż-żewġ Ikmamar tal-Parlament: il-House of Commons u l-House of Lords. L-istadji li ġejjin isefhū fiż-żewġ Ikmamar: L-ewwel qari (introduzzjoni formali tal-Abbozz mingħajr dibattitu)

It-tieni qari (dibattitu ġenerali)

L-istadju tal-kumitat (eżami dettaljat, dibattitu u emendi. Fil-House of Commons dan l-istadju normalment isefhū f'Kumitat tal-Abbozzi Pubbliku)

Stadju tar-rapport (opportunità għal emendi ulterjuri)

It-tielet qari (opportunità finali għal dibattitu; huma possibbli emendi quddiem il-Lords).

Ladarba l-Abbozz jgħaddi miż-żewġ Ikmamar, dan jerga' jintbagħat fl-ewwel Kamra (fejn beda) biex jiġu kkunsidrati l-emendi tat-tieni Kamra.

Iż-żewġ Ikmamar iridu jaqblu fuq it-test finali. Jista' jkun hemm diversi sensiliet ta' skambji bejn iż-żewġ Ikmamar sakemm jintlaħaq ftehim fuq kull kelma tal-Abbozz. Ladarba dan isefhū, l-Abbozz jista' jittressaq għall-Kunsens Irjali.

Il-leġiżlazzjoni primarja ssir ukoll mill-**Assemblea Nazzjonali għal Wales**. Qabel ma Abbozz ta' liġi jsir Att tal-Assemblea, Irid jiġi kkunsidrat u jgħaddi mill-Assemblea u jingħata l-Kunsens Irjali mill-mornarkija. Att tal-Assemblea huwa liġi, u jkun eżegwit fiż-żoni kollha ta' Wales fejn ikun applikabbli.

Ġeneralment ikun hemm proċess b'erba' stadji għall-kunsiderazzjoni ta' Abbozz tal-Gvern fl-Assemblea li huwa kif ġej:

Stadju 1: Kunsiderazzjoni tal-prinċipju ġenerali tal-Abbozz jew Miżura minn kumitat (jew kumitati), u qbil dwar dawk il-prinċipji ġenerali mill-Assemblea.

Stadju 2: Kunsiderazzjoni dettaljata minn Kumitat dwar l-Abbozz jew Miżura u kwalunkwe emenda proposta mill-Membri tal-Assemblea.

Stadju 3: Kunsiderazzjoni dettaljata mill-Assemblea dwar l-Abbozz jew Miżura u kwalunkwe emenda proposta mill-Membri tal-Assemblea. L-Uffiċjali li jippresjedi jiddeċiedi liema emendi jiġu kkunsidrati mill-Assemblea.

Stadju 4: Vot mill-Assemblea biex jgħaddi t-test finali tal-Abbozz jew Miżura.

Meta Abbozz ta' Liġi jkun għadda mill-istadji parlamentari kollha fil-Parlament tar-Renju Unit jew l-Assemblea ta' Wales, huwa jintbagħat lis-Sovrana għall-**Kunsens Irjali**, u wara dan isir **Att**. Il-Miżuri tal-Assemblea Nazzjonali għal Wales iridu jittressqu għall-approvazzjoni tar-Reġina fil-Kunsill.

Il-leġiżlazzjoni primarja ġeneralment tista' tiġi emendata jew irrevokata biss minn leġiżlazzjoni primarja ġdida. Madankollu, hemm eċċezzjonijiet fejn jistgħu jsiru ċerti emendi u revoki permezz ta' strument statutorju. Dan jinkludi fejn ikun hemm obbligi implimentattivi tal-UE jew biċċa riforma leġiżlattiva li tnaqqas jew telimina l-piżijiet regolatorji. Ordnijiet ta' din ix-xorta, madankollu, iridu jkunu approvati permezz ta' riżoluzzjoni affermattiva taż-żewġ Ikmamar tal-Parlament qabel ma jsiru.

Il-leġiżlazzjoni primarja tidhol fis-seħħ skont id-**dispożizzjonijiet tal-bidu** inklużi fl-Att jew fil-Miżura. L-Att jew il-Miżura tista' tispeċifika data partikolari għad-dħul fis-seħħ. Dan jista' jkun minnufih wara l-Kunsens Irjali, f'data speċifikata (ġeneralment mill-inqas xahrejn wara l-Kunsens Irjali) jew data li għandha tiġi speċifikata minn Ministru jew minn dipartiment permezz ta' ordni ta' bidu (strument statutorju). Għal dispożizzjonijiet differenti ta' Att jistgħu jiġu speċifikati dati differenti.

Id-data tad-dħul fis-seħħ ta' kwalunkwe biċċa leġiżlazzjoni sekondarja ġeneralment tkun speċifikata fl-istrument innifsu. B'mod eċċezzjonali, id-data tal-bidu tista' ssir bil-pubblikazzjoni ta' avviż fil-gazzetta uffiċjali (il-London Gazette).

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Legislation.gov.uk, ġestit mill-Arkivji Nazzjonali, huwa s-sit uffiċjali tal-leġiżlazzjoni tar-Renju Unit.

Legislation.gov.uk jipprovdi aċċess għal-leġiżlazzjoni tar-Renju Unit li jkopri l-leġiżlazzjonijiet kollha (l-Ingilterra, l-Iskozja, Wales u l-Irlanda ta' Fuq). Is-sit fih il-leġiżlazzjoni Ġenerali mill-1988 sal-lum, il-parti l-kbira tal-leġiżlazzjoni primarja ta' qabel l-1988 kemm fil-verżjonijiet oriġinali u kemm f'dawk riveduti, u għażla kbira ta' leġiżlazzjoni sekondarja mill-1948 'il quddiem meta din il-leġiżlazzjoni tkun għadha fis-seħħ.

L-aħħar aġġornament: 05/06/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.